

Notitie Reikwijdte en Detailniveau (concept) PlanMER RES Metropoolregio Eindhoven

Bosch & van Rijn

24 september 2020

Versie 0.5

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	1
1. Inleiding.....	2
1.1. Aanleiding.....	2
1.2. Doel van het MER.....	4
1.3. Doel van de NRD.....	4
1.4. M.e.r.-procedure.....	5
1.5. Leeswijzer.....	6
2. Context & Beleid.....	7
2.1. Inleiding.....	7
2.2. De MRE en haar omgeving.....	7
2.3. Europees en rijksbeleid.....	8
2.4. Provinciaal beleid.....	9
2.5. Integrale Strategie Ruimte.....	11
3. Activiteit & Alternatieven.....	12
3.1. Inleiding.....	12
3.2. Referentiesituatie en autonome ontwikkeling.....	12
3.3. Alternatieven.....	13
4. Effectbeoordeling.....	17
4.1. Milieuthema's en aspecten.....	17
4.2. Voorkeursalternatief.....	19
4.3. Leemten in kennis en informatie.....	19
4.4. Evaluatie.....	19
5. Participatie & Proces.....	20
5.1. Participatie in het traject.....	20
5.2. Vervolgstappen.....	21

1. Inleiding

1.1. Aanleiding

In juni 2019 heeft het kabinet het Klimaatakkoord¹ gepresenteerd. Aan vijf sectortafels is overlegd op welke wijze Nederland uitvoering gaat geven aan de op internationaal niveau gemaakte klimaatafspraken. De opgave voor één van deze sectortafels, Elektriciteit, is om in 2030 de uitstoot van CO₂ met 20,2 Mton te reduceren (als bijdrage aan de totale doelstelling van 49% CO₂ reductie ten opzichte van 1990). Dat is alleen mogelijk als het aandeel elektriciteit uit hernieuwbare bronnen toeneemt. Het concrete doel in het Klimaatakkoord is om in 2030, rekening houdend met energiebesparing, een opwekvermogen van 84 TWh te realiseren. Deels wordt deze doelstelling met wind op zee en met rijksbeleid ingevuld. De resterende opgave voor de elektriciteitsproductie op land bedraagt 35 TWh.

Metropoolregio Eindhoven (MRE) is één van de 30 regio's die in het kader van het Nationaal Klimaatakkoord een Regionale Energiestrategie (RES) opstellen voor het leveren van een regionale bijdrage aan de landelijke doelstelling van 35 TWh aan hernieuwbare energie in 2030.

De regio's worden daarbij ondersteund door het Nationaal Programma RES. De RES voor de MRE is in mei 2020 in concept gepubliceerd. In deze concept RES is de doelstelling voor de MRE bepaald op 2 TWh. De betrokken partijen werken nu aan de RES 1.0 die in maart 2021 gereed moet zijn zodat deze na bestuurlijke besluitvorming in juni 2021 aan het NP RES kan worden aangeboden.

Het Nationaal Programma RES heeft in oktober 2019 de Commissie voor de milieueffectrapportage (Cie-MER) gevraagd te adviseren over de mogelijkheid om het instrument milieueffectenrapportage (m.e.r.) in te zetten voor de Regionale Energiestrategieën. De Cie-MER heeft daarover advies uitgebracht. Alhoewel een RES geen aangewezen plan is waarop de plan-m.e.r.-plicht van toepassing is kan de uitvoering van een 'strategische milieueffectrapportage' de kwaliteit van de besluitvorming over de RES verhogen. De RES heeft immers tevens het kenmerk van een ruimtelijke visie waarin activiteiten mogelijk worden gemaakt met aanzienlijke milieueffecten. De RES is een instrument om te komen tot keuzes voor de opwek van duurzame elektriciteit, de warmtetransitie in de gebouwde omgeving en de daarvoor benodigde opslag en infrastructuur. In die zin vormt het RES een kader voor toekomstige besluitvorming over m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten. Door milieueffecten vroegtijdig in beeld te brengen via de m.e.r.-procedure en hierbij verschillende alternatieven te beschouwen, wordt systematisch en correct gewerkt en wordt tijdig ruimte geboden voor procesparticipatie.

Metropoolregio Eindhoven heeft besloten zich aan te melden als pilotregio voor het uitvoeren van een planMER ten behoeve van de RES 1.0. De bedoeling is om samen met andere pilotregio's in Noord-Holland, Zuid-Holland en Gelderland te leren en ervaringen te delen met andere regio's. De indiening van voorliggende Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) voor het planMER bij het bevoegd gezag vormt de start van de plan-m.e.r.-procedure voor de RES MRE 1.

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2019/06/28/klimaatakkoord>

Toelichting afkortingen

m.e.r.

De milieueffectrapportageprocedure (m.e.r.) is een instrument en hulpmiddel voor besluitvorming.

m.e.r.-plichtige activiteiten

Met m.e.r.-plichtige activiteiten (plannen of projecten) worden activiteiten bedoeld waarvoor het opstellen van een milieueffectrapport vanuit de wet verplicht is.

MER

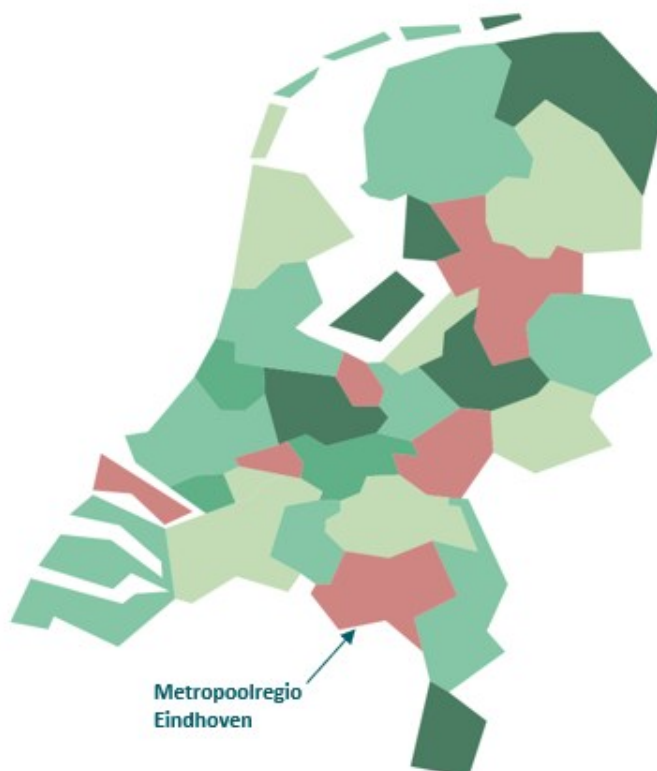
Een belangrijk product van de m.e.r. is het milieueffectrapport (afgekort tot MER).

NRD

Notitie Reikwijdte en Detailniveau. Dit document beschrijft bij aanvang van de procedure wat er onderzocht gaat worden (reikwijdte) en met welke diepgang (detailniveau).

ProjectMER en PlanMER

Binnen de m.e.r. is er onderscheid tussen een projectMER en een planMER. Een planMER is de onderbouwing van een plan (bijvoorbeeld een bestemmingsplan of een structuurvisie). Een projectMER is de onderbouwing van een concreet project en vormt een bijlage bij de vergunningaanvraag. Het detailniveau van een projectMER is hoger dan van een planMER, omdat er meer en concretere informatie bekend is ten tijde van het opstellen ervan.

Figuur 1 De 30 RES regio's van Nederland, schematisch weergegeven.

1.2. Doel van het MER

Het MER heeft drie doelen:

- 1) Potentie en milieugevolgen van grootschalige opwek met wind en zon binnen de gehele MRE onderzoeken.
- 2) Milieugevolgen onderzoeken van de locatiekeuzes uit de concept-RES
- 3) Hulp bieden bij het komen tot een RES 1.0

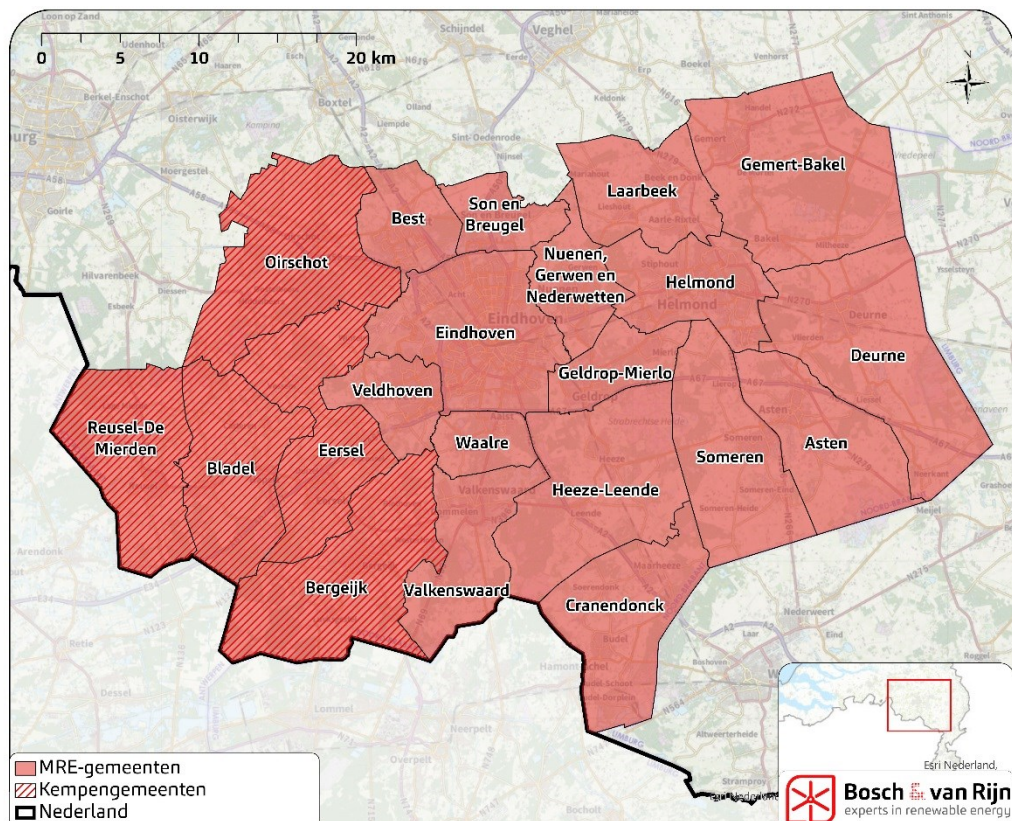
1.3. Doel van de NRD

Het doel van het opstellen en publiceren van deze NRD is betrokkenen en belanghebbenden te informeren over de inhoud en diepgang (reikwijdte en detailniveau) van het op te stellen milieueffectrapport (MER) dat wordt opgesteld voor de RES MRE 1.0. Met de terinzagelegging van de NRD wordt betrokkenen en belanghebbenden de gelegenheid geboden een reactie te geven die wordt meegenomen bij de uitvoering van de onderzoeken in het kader van het MER.

De concept NRD inclusief zienswijzen en de adviezen van de Cie-MER en Brabant Adviesvormen de definitieve basis voor de uitvoering van de onderzoeken in het kader van het MER. Gedeputeerde Staten van provincie Noord-Brabant stellen dit kader, als coördinerend Bevoegd Gezag in de m.e.r.-procedure, vast. Dit besluit over de reikwijdte en detailniveau is de basis voor het MER.

Begrenzing plangebied

Het plangebied voor het MER komt overeen met de begrenzing van de RES regio Metropoolregio Eindhoven.

Figuur 2 Begrenzing plangebied planMER RES Metropoolregio Eindhoven. De vijf Kempegemeenten waarvoor reeds een planMER is uitgevoerd zijn gearceerd getoond.

Voor een deel van het plangebied, namelijk het grondgebied van de vijf Kempegemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel, Oirschot en Reusel – De Mierden is al een planMER opgesteld waarvoor een m.e.r.-

procedure is doorlopen. Dit heeft geresulteerd in een Beleids- en toetsingskader (BTK) voor groot-schalige zonne- en windenergie dat door elke gemeente afzonderlijk ter besluitvorming wordt voorgelegd aan de gemeenteraad. Voor het Kempische grondgebied worden de onderzoeken alleen dan uitgevoerd als de onderzoeken wezenlijk anders zijn van aard. De uitkomsten van het planMER en de besluitvorming over het BTK worden waar mogelijk als uitgangspunten genomen en weergegeven in het rapport. Waar nodig wordt wel ingegaan op cumulatieve en gemeentegrensoverschrijdende effecten. Zie paragraaf 3.3 voor meer informatie.

1.4. M.e.r.-procedure

M.e.r.-plicht

De RES vormt geen plan als bedoeld in kolom 3 van bijlage C en D van het Besluit m.e.r.² en is daarom niet plan-m.e.r.-plichtig. Omdat de RES wel het karakter heeft van een strategisch plan dat vooruitloopt op besluitvorming over m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten wordt voor de RES vrijwillig een planMER uitgevoerd en wordt vrijwillig de m.e.r.-procedure gevolgd zoals is voorgeschreven in hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer. Deze m.e.r.-beoordelingsplichtige activiteit betreft de oprichting of wijziging van een windpark van 3 windturbines of meer (categorie D22.2 bijlage Besluit m.e.r.). Het feit of activiteiten wel of niet zijn genoemd vormt overigens geen criterium voor het wel of niet onderzoeken van milieueffecten, ook van overige activiteiten zoals grondgebonden zonneparken worden milieueffecten op het schaalniveau van het planMER onderzocht. Zonneparken zijn niet m.e.r.-(beoordelings)plichtig.

De voorgeschreven m.e.r.-procedure voor een planMER wordt de 'uitgebreide m.e.r.-procedure genoemd'. Dat houdt onder meer in dat verplicht een kennisgeving moet worden gedaan van de start van de m.e.r.-procedure waarbij belangstellenden zienswijzen kunnen geven. Hieraan wordt invulling gegeven met de terinzagelegging van de NRD.

Aangezien grensoverschrijdende effecten niet kunnen worden uitgesloten, wordt Het Vlaams Gewest tijdens de m.e.r.-procedure geïnformeerd en geconsulteerd. Daarvoor wordt gebruik gemaakt van de bestaande overlegstructuur in het kader van de RES. Datzelfde geldt voor de afstemming met aangrenzende RES regio's, ook dat verloopt via de al bestaande structuren in het kader van de RES.

Betrokken partijen

Initiatiefnemers

De initiatiefnemers voor het MER zijn de 21 gemeenten in de Metropoolregio Eindhoven, Provincie Noord-Brabant en de Waterschappen Aa en Maas en de Dommel.

Bevoegd gezag

De Regio betreft geen bestuursorgaan dat kan optreden als het bevoegd gezag als bedoeld in de Wet milieubeheer. De Gedeputeerde Staten (GS) van Noord-Brabant treden op als bevoegd gezag voor het planMER. GS maakt deel uit van de Regio MRE. Daarnaast zijn GS en Provinciale Staten (PS) na afronding van de RES 1.0 verantwoordelijk voor de doorwerking ervan in het provinciaal ruimtelijk beleid, hetgeen een kader biedt voor gemeentelijke omgevingsplannen en vergunningen.

² <https://wetten.overheid.nl/BWBR0006788/2018-07-01>

Adviseurs en bestuursorganen

Alle adviseurs en bestuursorganen die op grond van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) en het Besluit m.e.r. een rol hebben, worden betrokken. Dit zijn in elk geval Ministerie van Defensie, Rijkswaterstaat, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE), Inspectie Leefomgeving en Transport, Provinciale Raad voor de Leefomgeving (Brabant Advies), de GGD en de Waterschappen De Dommel en Aa en Maas. Ook relevante bestuursorganen in België zullen van de publicatie van de NRD op de hoogte worden gebracht.

Omdat de 21 gemeenten die deel uitmaken van de MRE mede-initiatiefnemer zijn voor het planMER, worden de gemeenteraden niet als overlegpartner beschouwd en daarom niet formeel geraadpleegd in de NRD fase. De colleges en gemeenteraden hebben immers als initiatiefnemer al invloed op de inhoud van het MER. Verder is van belang dat de gemeenteraden een rol hebben in de besluitvorming over de vaststelling van de RES 1.0, waarin de resultaten van het MER worden verwerkt.

Daarnaast zullen ervaringen en kennis worden uitgewisseld en gedeeld met de overige pilotprojecten in onder andere Noord-Holland, Zuid-Holland en Gelderland, alsmede andere RES-regio's in Brabant.

Overlegpartners

Belangengroepen en stakeholders in Brabant worden eveneens actief bij de m.e.r.-procedure betrokken en in de gelegenheid gesteld zienswijzen in te dienen op de concept NRD. Dit betreffen onder meer de Brabantse natuur-, landschaps- en milieuorganisaties, de recreatiesector en ZLTO (Zuidelijke Land- en Tuinbouworganisatie). Ook netbeheerder Enexis vormt een overlegpartner.

Commissie voor de milieueffectrapportage.

De onafhankelijke Commissie voor de milieueffectrapportage (Cie-m.e.r.) toetst zowel de concept NRD als het afgeronde MER op juistheid en volledigheid. De Cie-m.e.r. is daarnaast betrokken bij het proces vanuit haar rol als initiatiefnemer voor het pilottraject waar de planMER MRE onderdeel van uitmaakt.

Brabant Advies

Brabant advies is een onafhankelijke adviescommissie die bestaat uit vier deelraden; de Sociaal-Economische Raad Brabant, de Provinciale Raad voor de Leefomgeving, de Provinciale Raad Gezondheid en Young Professionals Brabant. De adviesraden brengen gevraagd en ongevraagd deskundig en onafhankelijk advies uit aan GS.

Overige belanghebbenden

In de fase van de tervisielegging van deze concept NRD heeft eenieder de mogelijkheid zienswijzen kenbaar te maken via schriftelijke reacties. Tijdens de terinzagelegging worden tevens gelegenheden gecreëerd voor het stellen van vragen (waarschijnlijk in digitale vorm). Voor de rest van de procedure wordt aangesloten bij de structuur en organisatie van het participatieproces voor de RES. Voor meer informatie zie www.metropoolregioeindhoven.nl/thema-s/energietransitie.

1.5. Leeswijzer

De voorliggende notitie bestaat uit vijf hoofdstukken. In 2 wordt de context in het proces van de regionale Energiestrategie (RES), alsmede het ruimtelijk beleidskader beschreven. De bouwstenen voor de ontwikkeling van de in het MER te onderzoeken alternatieven worden in 0 gepresenteerd. De aanpak voor de effectbeoordeling van de milieuthema's (en bredere thema's) is opgenomen in Hoofdstuk 4. In Hoofdstuk 5 wordt een overzicht gegeven van de vervolgstappen binnen de m.e.r.-procedure en de momenten waarop stakeholders betrokken worden.

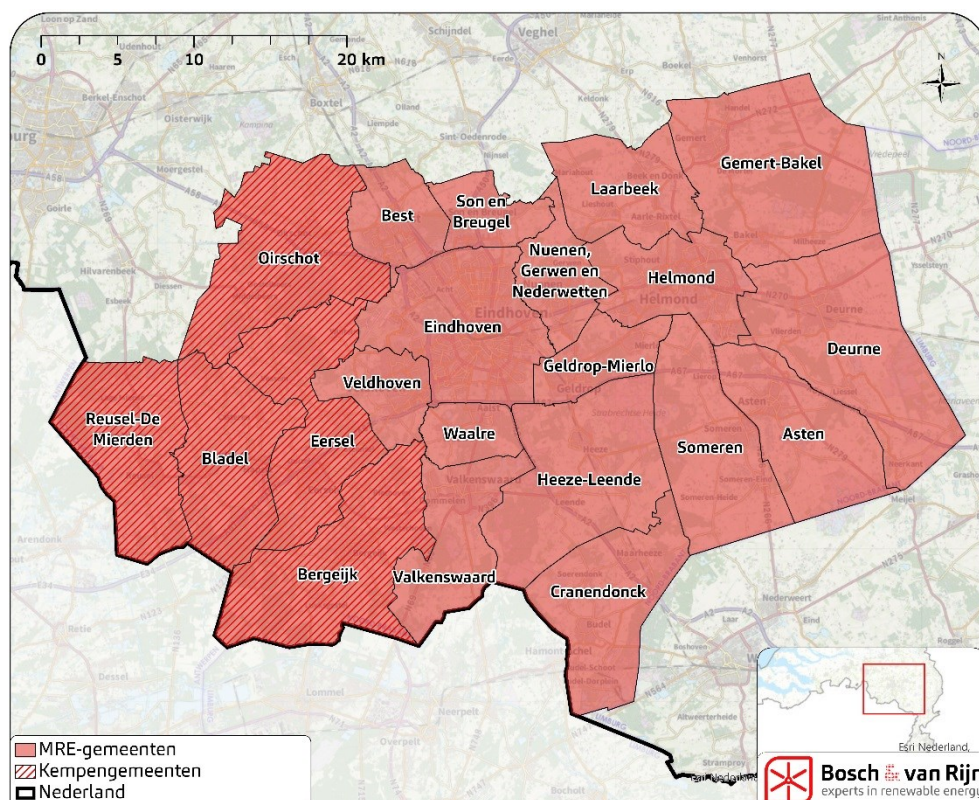
2. Context & Beleid

2.1. Inleiding

In dit hoofdstuk is, op hoofdlijnen, het relevante beleidskader van het Rijk, de provincie en gemeenten geschetst. Het ruimtelijke beleidskader is relevant omdat het een kader geeft waarbinnen onderzoek wordt gedaan naar de milieueffecten van nieuwe ruimte vragende functies. Anderzijds is het nadrukkelijk de bedoeling dat wordt gezocht naar oplossingen voor meervoudige opgaven waarbij bestaand ruimtelijk beleid niet op voorhand als een belemmering moet worden beschouwd. Daarom worden in dit hoofdstuk tevens regionale beleidsopgaven geschetst die zijn verbonden aan de energietransitie, te weten een vitale agrarische economie, een veerkrachtig natuurlijk systeem, een duurzame en innovatieve economie en een veerkrachtig en klimaatbestendig watersysteem (zie tevens par. 2.2 concept RES)

2.2. De MRE en haar omgeving

De Metropoolregio Eindhoven bestaat uit 21 samenwerkende gemeenten. In de structuur van de RES zijn daar Provincie Brabant en de waterschappen Aa en Maas en De Dommel, zowel in ambtelijke als bestuurlijke vertegenwoordiging aan toegevoegd. Met de doelstelling voor de productie van 2 TWh in 2030 levert MRE een aandeel ter grootte van 6,67% van de landelijke opgave. De regio heeft te maken met kansen en bedreigingen op verschillende thema's waarvan de energietransitie er één is.

Figuur 3 Figuur begrenzing plangebied planMER RES Metropoolregio Eindhoven

Verduurzaming van de energievoorziening is noodzakelijk én een kans om als regio sterker te worden. De RES wordt daarom ook ingezet als hefboom voor kwaliteitsverbetering (ruimtelijk, econo-

misch, ecologisch en sociaal). Dit door de energietransitie te koppelen aan andere opgaven en te kijken of de energieprojecten een (deel van de) oplossing kunnen zijn. Hierdoor komen mogelijke oplossingen voor de integrale opgaven eerder in beeld. In de concept-RES zijn de volgende ontwikkelrichtingen geformuleerd:

Vitale agrarische economie

Tegen de achtergrond van de transitie naar een circulaire en biologische landbouw met minder impact op mens en milieu, die is gericht het sluiten van kringlopen en op regionale afzetmarkten, moet worden verkend op welke wijze koppeling met energie en bijvoorbeeld zorg en leisure kan bijdragen aan het creëren van economische, ecologische en maatschappelijke meerwaarde in het landelijk gebied.

Veerkrachtig natuurlijk systeem

Bestaande natuur staat onder druk als gevolg van verdroging en stikstofdepositie. De opwek van duurzame energie kan worden gecombineerd met natuurontwikkeling. Het is van belang dat bijvoorbeeld het Van Gogh Nationaal Park, Landschapspark de Kempen, de Groote Heide en Peelvenen verder worden ontwikkeld. Verdienmodellen uit de duurzame energiesector kunnen daarvoor mogelijk worden ingezet.

Duurzame en innovatieve economie

De MRE wil haar positie als leidende innovatieve tech-regio versterken. Het gaat dan bijvoorbeeld om de ontwikkeling van nieuwe technologieën en duurzame energiesystemen voor de toekomst. Investerings in duurzame energieprojecten gaan bij voorkeur samen met het benutten van kansen voor de toekomstige werkgelegenheid.

Veerkrachtig en klimaatbestendig watersysteem

Het realiseren van een klimaatbestendige omgeving is bij uitstek een integrale opgave. Verkend moet worden op welke wijze adaptatie aan de effecten van extreem weer, met name overschot van en tekort aan water, kan worden vormgegeven in combinatie met de energietransitie. Daarbij moet ook worden gekeken naar een klimaatbestendig distributienet.

Deze ontwikkelrichtingen vertalen zich naar zogenaamde 'brede thema's' die in het MER, naast de gebruikelijke milieuthema's, worden beschouwd.

2.3. Europees en rijksbeleid

De Raad en Europees parlement hebben richtlijn 2009/28/EG vastgesteld op grond waarvan Nederland wordt verplicht om in 2020 14% van het totale bruto eindverbruik aan energie op te wekken met behulp van hernieuwbare bronnen. Deze richtlijn vormt de basis voor het rijksbeleid ten aanzien van de opwekking van duurzame energie. In het verlengde van het Klimaatakkoord van Parijs hebben de lidstaten zich gecommitteerd aan een verdere reductie van de uitstoot van broeikasgassen tot 40% ten opzichte van 1990, te bereiken in 2030. Nederland heeft als lidstaat de lat hoger gelegd en zich gecommitteerd aan een reductiedoelstelling van 49%.

Op 28 juni 2019 is het Nationale Klimaatakkoord gepubliceerd door het kabinet. In dat akkoord staan maatregelen om het doel van de 49% CO₂ reductie te bereiken en in het verlengde daarvan toe te werken naar een CO₂ neutrale economie in 2050. De opgave voor de RESsen, voortkomend uit de afspraken aan de Klimaat Tafel Elektriciteit is om ten minste 35 terawattuur (TWh) aan hernieuwbare energie op land te realiseren. De invulling is techniekneutraal hetgeen betekent dat geen specifieke techniek is voorgeschreven om het doel aan hernieuwbare energie op land te realiseren

2.4. Provinciaal beleid

Omgevingsvisie Noord-Brabant - 2018

In dit document wordt een toekomstbeeld geschetst met daarin een belangrijke rol voor windparken en zonnevelden "die een eigen karakter toevoegen aan het landschap". Zo is beschreven dat de provincie Noord-Brabant via een enorme groeispurt grootschalig gebruik wil gaan maken van wind, zon, water en warmte. Voor de periode tot 2030 zet de provincie daarom vol in op het mogelijk maken van zoveel mogelijk zon- en breed gedragen windprojecten, binnen de spelregels van de Verordening Ruimte en de Omgevingsverordening. De provincie ziet Brabant als innovatief gidsgebied en proeftuin voor de energietransitie. Daarbij wordt de energieopgave zoveel mogelijk gekoppeld aan andere opgaven.

Interim Omgevingsverordening Noord-Brabant (2019)

Windenergie

In de verordening zijn regels opgenomen voor windturbines. Gemeenten moeten onderzoeken op welke plekken de plaatsing van windturbines inpasbaar is in de omgeving. In het algemeen geldt dat hierbij zo veel als mogelijk wordt aangesloten bij de karakteristiek van het landschap. Vanwege het grootschalige karakter van de turbines heeft de ontwikkeling bij zogenaamde grootschalige landschappen, zoals grootschalige (middel)zware bedrijventerreinen, hoofdinfrastructuur en het grootschalige polderlandschap de voorkeur. Overige randvoorwaarden zijn:

- **Clustering**
Om verrommeling tegen te gaan zijn er geen mogelijkheden voor de ontwikkeling van solitaire windturbines. Er moet minimaal sprake zijn van drie windturbines in een lijn- of clusteropstelling.
- **Tijdelijke karakter**
Aan de ontwikkeling van windturbines in landelijk gebied is de voorwaarde verbonden dat deze uitsluitend gerealiseerd kunnen worden met de toepassing van een omgevingsvergunning inhoudende afwijking van het bestemmingsplan waaraan een maximale gebruikstermijn van 25 jaar is verbonden. Hierbij moet zijn verzekerd dat de windturbines na afloop van deze periode worden verwijderd en dat de situatie van voor de realisatie van windturbines wordt hersteld.
- **Maatschappelijke meerwaarde**
Om de betrokkenheid van de inwoners en draagvlak voor duurzame energie te vergroten, geldt als randvoorwaarde dat een ontwikkeling maatschappelijke meerwaarde geeft. Een maatschappelijke meerwaarde wordt onderbouwd door de maatregelen die zijn getroffen om de impact van de windturbines op de omgeving te beperken en de bijdrage aan maatschappelijke doelen.
- **Afstemming**
Vanuit een zorgvuldig gebruik van de open ruimte, afstemming van duurzame energieprojecten in een gebied en de beperkte capaciteit van het netwerk, geldt als randvoorwaarde dat projecten zijn afgestemd met omliggende gemeenten, het ministerie van Defensie en de netbeheerder Enexis.

Daarnaast gelden overige regels uit de Omgevingsverordening die relevant zijn voor de beoordeling van milieueffecten, zoals de externe werking die uitgaat van Natuur Netwerk Brabant (NNB) gebieden en regels voor nieuwe ontwikkelingen binnen het NNB.

Zonne-energie

GS van Noord-Brabant heeft een voorkeur voor plaatsing van zonnepanelen op daken of op braakliggende gronden in of aansluitend op stedelijk gebied. Er zijn mogelijkheden voor grondgebonden zonneparken in stedelijk gebied, in zoekgebieden verstedelijking en op bestaande bebouwde locaties in het landelijk gebied zoals rioolzuiveringsinstallaties, stortplaatsen maar ook op vrijkomende agrarische locaties tot een omvang van 5.000 m². Deze benadering heeft overeenkomsten met de zonneladder uit de Nationale Omgevingsvisie die bij de totstandkoming van de regionale energiestrategieën moet worden betrokken.

De verwachting is dat dergelijke locaties onvoldoende blijken om in de behoefte voor opwek van duurzame energie te voorzien. Daarom is er ook een mogelijkheid om onder voorwaarden zelfstandige opstellingen van zonne-energie te ontwikkelen in landelijk gebied. Randvoorwaarden zijn:

- **Afwegingskader**
De noodzaak van de ontwikkeling moet blijken uit een onderzoek. Het onderzoek biedt een gedegen ruimtelijke onderbouwing van de behoefte aan duurzame energie en een afweging van locaties. Bij de afweging van locaties wordt specifiek aandacht gevraagd voor transformatie en meervoudig gebruik van locaties zoals op vliegvelden, langs snelwegen, stortplaatsen, zuiveringsinstallaties, grond- en slibdepots, gunstig gelegen vrijkomende locaties in het buitengebied etc.
- **Afstemming**
Vanuit een zorgvuldig gebruik van de open ruimte, afstemming van duurzame energieprojecten in een gebied en de beperkte capaciteit van het werk, geldt als randvoorwaarde dat projecten zijn afgestemd met omliggende gemeenten en de netwerkbeheerder.
- **Maatschappelijke meerwaarde**
Op voorhand worden geen beperkingen gesteld aan de locatie waar zonneparken ontwikkeld kunnen worden of aan de omvang daarvan. Daarom is in de voorwaarden een bepaling opgenomen rondom maatschappelijke meerwaarde. Naarmate de inbreuk op de basisregels groter is, verwachten wij een grotere inspanning op het gebied van een bijdrage aan maatschappelijke doelen.
- **Tijdelijkheid**
In beginsel gaat de provincie ervan uit dat de realisatie van zonneparken voorziet in een tijdelijke behoefte. Vanwege dit tijdelijke karakter van zelfstandige opstellingen voor zonne-energie is de ontwikkeling daarom uitsluitend mogelijk met de toepassing van een omgevingsvergunning inhoudende afwijking van het bestemmingsplan. Aan een dergelijke vergunning kan een termijn worden verbonden en de voorwaarde dat na afloop van de termijn de situatie van voor de vergunningverlening wordt hersteld. De maximale termijn is 25 jaar.

Energieagenda 2019-2030

Gelijktijdig met de Omgevingsvisie is ook de nieuwe Energie Agenda 2019-2030 door provinciale staten vastgesteld. In deze energieagenda is het Energiebeleid van de provincie Noord-Brabant, dat op hoofdlijnen in de Omgevingsvisie is benoemd, nader uitgewerkt. De impact van duurzame energieopwekking, -transport en -opslag op de ruimte in Noord-Brabant zal groot zijn. De strategische hoofdlijnen van het nieuwe energiebeleid zijn: het mobiliseren van de samenleving voor de energietransitie,

selectief en slim stimuleren van koplopers en slim integraal combineren. Bij de uitvoering van de agenda neemt de provincie een regisserende en verbindende rol en sluit zij aan bij de verschillende klimaattafels uit het Energieakkoord. Voor wat betreft elektriciteitsopwekking zijn concrete doelen benoemd. In 2030 wil de provincie in totaal 88 PJ opwekken uit grootschalige zonne- en windenergie.

Natuur Netwerk Brabant

Provincie Noord-Brabant heeft het Natuur Netwerk Brabant (NNB) en het gebied Groenblauwe mantel aangewezen. Het gebied Groenblauwe mantel betreft een gebied met multifunctioneel cultuurlandschap dat dient als buffer voor waardevolle natuurgebieden tegen invloeden van buitenaf. Met de Groenblauwe mantel wordt tevens de structuur van het NNB versterkt. Binnen de Groenblauwe mantel moet op zoek worden gegaan naar nieuwe economische dragers waarmee ecologische waarden (biodiversiteit, stikstofreductie) en overige waarden kunnen worden gecreëerd. Energieprojecten kunnen worden ingezet om de ontwikkeling van natuurgebieden en de Groenblauwe mantel mogelijk te maken. Waar mogelijk wordt ook versterking van het landschap mogelijk gemaakt, bv de aanleg van bos of het uitvoeren van beekdalherstel.

Brabantse bossenstrategie

De provincie gaat Brabants bos klimaatadaptief revitaliseren. Doel is productiebossen om te vormen tot weerbare gevarieerde bossen met een vitale bodem met herstel van de nutriëntenbalans. Dit moet onder meer worden bereikt door verlaging van de stikstofdepositie. De provincie gaat het areaal bos in Brabant met 13.000 hectare vergroten en de kwaliteit ervan verbeteren (rijkere en gevarieerde bostypen). De afzet van hout wordt verduurzaamd. Een deel van de opbrengst van windenergie kan worden benut als financiering voor bosaanleg.

2.5. Integrale Strategie Ruimte

Voor Metropoolregio Eindhoven is in 2017 de 'Integrale Strategie Ruimte' vastgesteld. De 21 gemeenten van de metropoolregio Eindhoven hebben een gezamenlijke ambitie: *'de regio verder ontwikkelen tot een economische topregio die internationale allure verbindt aan regionale eigenheid'*. De Integrale Strategie Ruimte (ISR) is een ambitie-, inspiratie en kansendocument. De ISR beweegt zich op het regio brede niveau. De ISR is een ontwikkelingsrichting, regio brede referentie- en afsprakenkader en geeft de basis voor communicatie- en lobbytrajecten. De ISR geeft daarnaast ook input voor de provinciale en gemeentelijke omgevingsvisies. Aan de hand van 'De Integrale Strategiekartaart', welke onderdeel is van de ISR, worden ambities en strategische projecten getoond. De Integrale Strategie Ruimte is een dynamische website. De versiedatum is vermeld op de openingspagina van deze website. Als onderdeel van een cyclisch proces, wordt eenmaal per twee jaar de actualiteit van deze Integrale Strategie Ruimte onderzocht en vindt zonodig actualisatie plaats.

3. Activiteit & Alternatieven

3.1. Inleiding

In de concept RES is een doelstelling bepaald voor de regionale opwek van duurzame elektriciteit in 2030; deze bedraagt 2 TWh. Uit een verkenning blijkt dat bestaande installaties en projecten in de pijplijn optellen tot 0,7 TWh. De verwachting dat 2,0 TWh ook kan worden geleverd is nog niet ondersteund met onderzoek naar de opwekpotentie per bron en spreiding van bronnen over de regio. Dit wordt nader ingevuld in de RES 1.0. Het alternatieven onderzoek in het planMER moet een bijdrage leveren aan het maken van keuzes in de ruimtelijke strategie.

In het MER wordt per alternatief en per bron inzicht gegeven in doelbereik. Van belang is dat de RES geen blauwdruk is voor de ruimtelijke ontwikkeling van de regio. Dat betekent dat de mix van bronnen waarmee een productiecapaciteit van 2 TWh wordt behaald niet vastligt. Als gevolg van de ontwikkeling van technieken en kostprijzen kunnen hierin de komende jaren veranderingen optreden.

Voor de scope van het MER gelden 2 belangrijke uitgangspunten:

1. Het MER onderzoekt de mogelijkheden voor *grootschalige* opwek van duurzame energie. Dat betekent dat een keur aan kleinschalige oplossingen niet aan bod komt in het MER. Deze bronnen leveren op verschillende manieren een bijdrage aan de energietransitie maar leiden niet tot de aanzienlijke milieueffecten die bedoeld zijn in de m.e.r.-wetgeving en onderzocht moeten worden. Het gaat vaak om 'no-regret' maatregelen waarvoor initiatiefnemers vandaag de dag al mee kunnen starten.
2. Er zijn op dit moment 2 technieken voorhanden die voor de grootschalige opwek van duurzame elektriciteit kunnen worden ingezet: windenergie met moderne windturbines en zon-pv, waarbij 'pv' staat voor 'fotovoltaïsch', ter onderscheid met technieken die gebruik maken van zonnethermie. Omdat beide technieken ruimtelijk relevante milieuaspecten hebben ligt in het MER de nadruk op het onderzoek naar deze twee bronnen. Overige technieken met beperkte ruimtelijk relevante milieueffecten (maar wellicht wel overige milieueffecten), zoals geothermie, komen niet aan de orde in het planMER. Dat betekent niet dat deze technieken geen deel uitmaken van de verkenningen in het kader van de RES, in de Warmtetransitievisie voor de MRE of in het regionaal onderzoek naar de invulling van de energievraag met behulp van duurzame bronnen (waarbij voor diepe geothermie verbanden zijn met duurzame elektriciteit). Het is alleen niet doelmatig om milieueffecten op regionale schaal te onderzoeken en te vergelijken met zon-pv en windenergie.

In het planMER worden de milieueffecten van de alternatieven met elkaar vergeleken. De resultaten van dit milieueffectenonderzoek zullen dienen als input voor de bestuurlijke besluitvorming over het onderscheiden van geschikte zoekgebieden voor zon-pv en windenergie in de RES 1.0. Daarbij wordt ingegaan op kansen voor koppeling met de bredere thema's en doelstellingen.

3.2. Referentiesituatie en autonome ontwikkeling

In het MER wordt de referentiesituatie beschreven om inzichtelijk te maken wat de milieueffecten zijn als de voorgenomen activiteit niet wordt uitgevoerd. Deze beschrijving is relevant voor de beoordeling van de effecten van de alternatieven. De referentiesituatie wordt gevormd door de huidige situatie inclusief autonome ontwikkelingen. Autonome ontwikkelingen zijn ontwikkelingen waarop concreet zicht bestaat. Dit betekent dat sprake moet zijn van de voorbereiding van een ruimtelijk

plan of besluit. De milieueffecten dienen inclusief deze toekomstige ontwikkelingen te worden onderzocht. Zo is de (toekomstige) landschappelijke impact van het voornemen mede te beschouwen in combinatie met nabijgelegen ruimtelijke ontwikkelingen.

Waar nodig wordt tevens in fase 2 en 3 (zie volgende paragraaf) rekening gehouden met nog niet gerealiseerde bestemmingen (papieren bestemmingen).

Specifiek voor de Kempenregio geldt dat de uitkomsten van het MER in fase 1 niet worden onderzocht omdat deze exercitie al is uitgevoerd in het planMER voor de regio 'de Kempen'. In fase 2 en 3 van het MER worden zoekgebieden in de Kempen weergegeven in het MER voor de MRE. Waar nodig wordt ingegaan op cumulatieve effecten. De ontwikkelingen die op grond van de vastgestelde Beleids- en toetsingskaders zijn of gaan worden vastgesteld in de vijf Kempengemeenten worden daarmee niet als autonome ontwikkelingen beschouwd (ze maken geen deel uit van de referentiesituatie). De uitkomsten van het planMER voor de Kempen worden verwerkt in de planMER voor de MRE.

De toestand van het milieu in de referentiesituatie is gebaseerd op de bestaande situatie van het milieu, samen met de gevolgen van de zogenaamde autonome ontwikkelingen. Concreet houdt dit in dat de referentiesituatie ervan uitgaat dat de bestaande situatie blijft en alle toestemmingen voor overige nieuwe ontwikkelingen worden uitgevoerd, maar voorliggend initiatief niet wordt gerealiseerd.

3.3. Alternatieven

Door de relatief grote oppervlakte van het plangebied voor het MER is het noodzakelijk om in het alternatievenonderzoek gefaseerd te werk te gaan. Tegelijkertijd moet methodisch juist en navolgbaar gewerkt worden om te komen tot een resultaat dat geschikt is voor bestuurlijke besluitvorming en duidelijkheid biedt aan belanghebbenden.

De drie te onderscheiden fasen komen tevens overeen met de drie doelen van het MER:

- 1) Potentie en milieugevolgen van grootschalige opwek met wind en zon binnen de gehele MRE onderzoeken.
- 2) Milieugevolgen onderzoeken van de locatiekeuzes uit de concept-RES
- 3) Hulp bieden bij het komen tot een RES 1.0

Fase 1

In fase 1 wordt een startkaart opgesteld met uitsluitingsgebieden voor zon-pv en windenergie. Dit zijn gebieden waar harde belemmeringen de ontwikkeling van wind en zonprojecten niet toelaten, zoals de aanwezigheid van hoogspanningsverbindingen en gebieden met hoogtebeperkingen rond luchtvaartterreinen. Vervolgens worden in het overgebleven gebied thematische alternatieven onderzocht waarbij de alternatieven voor windenergie thematisch zijn vormgegeven en voor zon-pv de effecten per hoofdlandschapstypen worden beschreven. De alternatieven voor zon en wind staan nog niet vast. Voorbeelden van thematische alternatieven zijn een alternatief 'Leefomgeving' waarbij een zo groot mogelijke afstand tot bebouwing en recreatierreinen wordt aangehouden en een alternatief 'maximale energieopwekking' waarbij er wordt gekeken naar invulling met de hoogst mogelijke energieopbrengst.

Fase 2

In fase 2 worden milieueffecten van windenergie in te selecteren zoekgebieden inzichtelijk gemaakt en beoordeeld. Het gaat om zoekgebieden die geografisch zijn verspreid en die grotendeels overeen zullen komen met de zoekgebieden uit de concept RES (zie figuur 4). Voor zon-pv wordt nader ingezoomd op gebiedskenmerken in landschapstypen die in beginsel geschikt worden geacht voor de ontwikkeling van zon-pv. In deze fase wordt aandacht besteed aan de bredere thema's (zie paragraaf

2.2). Ook worden mogelijkheden voor combinaties van wind en zon onderzocht en worden mogelijkheden en onmogelijkheden voor de aansluiting op het elektriciteitsnet onderzocht, rekening houdend met de programmering van netbeheerder Enexis.

Figuur 4 Zoekgebieden voor grootschalige energie-opwek met zon en wind (bron: concept RES MRE)

Fase 3

In de derde en laatste fase worden zoekgebieden voor windenergie en landschapstypen voor zon (bouwstenen), die gelet op de beoordeling van milieueffecten de voorkeur hebben, nader beschreven. Kansen voor koppeling met overige thema's worden uitgewerkt ten behoeve van de RES. Per zoekgebied wordt bepaald welk opgesteld vermogen indicatief mogelijk is.

Voor zon-pv wordt een draagkrachtberekening uitgevoerd op gebiedsniveau. De begrenzing is afhankelijk van de alternatievenopzet. Resultaten van de draagkrachtberekening worden ofwel per landschapstype ofwel per geografische eenheid weergegeven. Hiermee wordt inzicht verkregen in de totale opwekpotentie. Ook hierbij wordt per gebied of gebiedstype verkend welke kansen er zijn voor versterking van overige thema's. Voor het VKA worden de mogelijkheden voor netaansluiting inzichtelijk gemaakt rekening houdend met de programmering van Enexis.

Figuur 5 Gefaseerde effectbeoordeling

Voor de Kempenregio geldt dat in fase 1 geen alternatieven worden onderzocht, voor deze regio is immers al een planMER uitgevoerd. De resultaten van dat MER worden ingevoegd in fase 2 van het MER, waarin zoekgebieden voor windenergie en landschappen voor zon-pv worden onderzocht. Uiteraard wordt bij de beschrijving van het VKA eveneens ingegaan op het VKA voor de Kempenregio en de uitwerking daarvan in de BTK.

Bouwstenen voor alternatievenontwikkeling

Vanwege de gefaseerde aanpak is sprake van verschillende alternatieven in fase 1 en fase 2. Dit proces wordt afgerond nadat zienswijzen op de concept NRD zijn ontvangen. Als potentiële bouwstenen voor alternatievenontwikkeling worden beschouwd:

- Wettelijke (harde) belemmeringen, zoals afstand tot hoogspanningsverbindingen en buisleidingen voor vervoer van gevaarlijke stoffen;
- Provinciaal (ruimtelijk) beleid (zie paragraaf 2.4);
- Overige belemmeringen (bv. 300- en 500- voet-zones Eindhoven-Volkel-de Peel);
- Landschappelijke analyse (voortbordurend op de concept RES);
- Ligging t.o.v. beschermde (natuur) gebieden;
- Ligging t.o.v. infrastructuur;
- Ligging t.o.v. woonkernen;

Windenergie

Uit een belemmeringenanalyse volgen individuele windparklocaties. Deze worden geaggregeerd per thematisch alternatief (in fase 1) en beoordeeld. Vervolgens wordt per zoekgebied in fase 2 en 3 ingezoomd op de milieueffecten.

Onderzoeken voor windenergie worden uitgevoerd aan de hand van een windturbineklasse die representatief is voor moderne afmetingen (circa 150-170 m ashoogte en 150-170 m rotordiameter). Dat betekent niet dat met toekomstige ruimtelijke plannen alleen windturbines van die omvang mogelijk kunnen worden gemaakt. Er zijn wel redenen om een zo groot mogelijk windturbintype te kiezen. Ten eerste is sprake van een trend waarin windturbines steeds groter worden. Daarmee kan per windturbine meer kWh worden geproduceerd waardoor de kostprijs per kWh daalt. Hier wordt ook sterk op gestuurd met de SDE++ subsidieregeling. Uiteindelijk is het de bedoeling dat windenergie kan worden geproduceerd zonder subsidie en dat kan tegen de achtergrond van de huidige elektriciteitsprijs alleen met grote windturbines. Ten tweede is het zaak dat de milieuonderzoeken in het planMER een basis kunnen bieden voor allerlei toekomstige windprojecten. Om die reden dienen de

milieueffecten worst-case te worden onderzocht. Dit geldt voornamelijk voor de aspecten landschap, ecologie, slagschaduw en externe veiligheid. Voor bijvoorbeeld het aspect geluid geldt dat er geen correlatie is tussen het geluidniveau op een evenredige afstand van een windturbine en de afmetingen van de windturbine. Het is zelfs zo dat het invloedsgebied voor geluid van grotere windturbines afneemt. Voor ecologie geldt dat naast de afmetingen ook zaken als tiplaagte (ruimte tussen maai-veld en laagste punt van de rotorbladen) en onderlinge afstand tussen windturbines een rol spelen in de effectbepaling waardoor grotere windturbines niet automatisch een worst-case situatie weergeven.

Zonne-energie

Voor zonneparken worden de milieueffecten onderzocht tegen de achtergrond van de geschiktheid van landschapstypen voor grootschalige zonneparken en de mogelijkheden voor landschappelijke inpassing. Cultuurhistorische waarden spelen daarbij een belangrijke rol.

In Fase 1 wordt op hoofdlijnen gekeken naar de milieueffecten op specifieke soorten landschap, a.d.h.v. de zogenaamde hoofdlandschapstypen.

In Fase 2 worden deze effecten gekoppeld aan vuistregels voor de bruto opwekpotentie per hectare, om ook een inschatting te kunnen maken van de mogelijke bijdrage van elk zoekgebied. Tevens wordt ingegaan op de verbredingsthema's (zie paragraaf 2.2). In Fase 3 wordt ten behoeve van het voorkeursalternatief een draagkrachtbepaling uitgevoerd op gebiedsniveau. Dat wil zeggen dat gelet op de omvang van het gebied geen VKA kan worden vastgesteld op kavelniveau. In plaats daarvan worden geschikte landschapstypen onderscheiden, inclusief draagkracht, waarbij indien mogelijk een koppeling wordt gelegd met het geografische gebied waar de landschappen uit het VKA daadwerkelijk voor komen.

4. Effectbeoordeling

4.1. Milieuthema's en aspecten

Op verzoek van initiatiefnemers voor het planMER wordt in het MER niet alleen de omgevings- en milieuaspecten onderzocht die in praktijk worden gehanteerd en ook door de Commissie voor de m.e.r. worden gevraagd. De initiatiefnemers voor het MER hebben gevraagd om verbreding van de onderzoeksthema's. Deze zijn in tabel 1 toegevoegd. De criteria voor de effectbeoordeling voor deze verbredingsthema's zijn niet afgeleid van een wettelijk toetsingskader. In plaats daarvan wordt inzichtelijk gemaakt in hoeverre kansen en risico's aanwezig zijn voor realisatie van doelen die zijn gesteld voor deze overige thema's.

Van de standaard milieuthema's die door de Commissie voor de m.e.r. worden gevraagd, worden de thema's bodem, water en archeologie niet in dit planMER onderzocht. De ervaring is dat voor deze thema's op het niveau van een planMER niet of nauwelijks onderscheidende conclusies kunnen worden getrokken. De thema's water en bodem maken wel onderdeel uit van de bredere thema's.

Toelichting milieuthema's

Leefomgeving

Voor de beoordeling van hinder als gevolg van geluid en slagschaduw wordt gewerkt met richtafstanden waarbinnen het aantal woningen wordt beoordeeld. Gelet op de ervaring met geluidcontouren van windturbines wordt een afstand van 500 m en 1.000 m gehanteerd. Voor slagschaduw geldt dat invloedgebieden vaak groter zijn. Voor dit aspect geldt echter dat effecten eenvoudig kunnen worden beperkt met behulp van een specifieke stilstandvoorziening.

Landschap

Vanuit het oogpunt van landschap zijn enkele aspecten relevant. Het gaat om het effect op landschappelijke structuren en karakteristieken. In de toelichting van de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant (bij artikel 3.37) is beschreven of windturbines landschappelijk inpasbaar zijn en aansluiten bij het karakteristiek.

Anderzijds gaat het bij landschap om visuele interferentie tussen windparken.

Verder is de bescherming van cultuurhistorisch waardevol gebied belangrijk omdat deze onvervangbaar zijn. In de verordening zijn daarom de cultuurhistorische vlakken in de cultuurhistorische landschappen opgenomen, aangegeven op de Cultuurhistorische Waardenkaart (CHW, versie 3.0).

Ecologie

Er wordt onderscheid gemaakt tussen twee verschillend beschermde groepen gebieden: Effect op Natura 2000-gebieden en Effect op gebieden in het Natuurnetwerk Brabant.

Voor de effecten op Natura 2000-gebieden wordt in eerste instantie onderzocht of het optreden van significant negatieve effecten kan worden uitgesloten. Er is sprake van significant negatieve effecten indien de voorgenomen activiteiten afbreuk doen aan de instandhoudingsdoelstellingen voor een Natura 2000-gebied. Daarbij wordt tevens beoordeeld of en zo ja welke stikstofeffecten optreden. Met name de eventuele stikstofdepositie tijdens de aanlegfase van duurzame energieprojecten.

Voor beoordeling van effecten op provinciaal beschermde natuurgebieden vormt de Interim omgevingsverordening van provincie Noord-Brabant het kader. Dit betekent dat in het MER geen wind- en zonne-energie wordt onderzocht in gebieden die deel uitmaken van Natuurnetwerk Brabant (NNB),

met uitzondering van plaatsing van windturbines in het NNB direct gelegen langs infrastructuur (conform artikel 3.38 Interim omgevingsverordening). De effecten op het Natuur Netwerk Brabant worden inzichtelijk gemaakt, waarbij onderscheidt wordt gemaakt tussen directe en indirecte (externe werking) aantasting.

Naast het onderdeel gebiedsbescherming wordt tevens gekeken naar het onderdeel soortenbescherming. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen drie verschillende beschermde soortgroepen: Effect op broedvogels, Effect op wintervogels en Effect op overige beschermde soorten.

Voor de effecten op soorten die zijn beschermd op grond van de Wet natuurbescherming wordt gekeken naar de bestaande verspreidingsgegevens. Voor de effecten op broed- en wintervogels wordt er gebruik gemaakt van de dichthedenkaarten van SOVON. Voor de verspreiding van overige beschermde soorten wordt gekeken naar landschapselementen en/of verspreiding zoals bekend in de NDFF (Nationale Databank Flora en Fauna) en overige relevante bronnen.

Tabel 1 Onderzoeksthema's windenergie

Milieuthema's	Beoordelingscriteria per windparklocatie
Leefomgeving	<p>Absoluut:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aantal gevoelige objecten binnen 500m - Aantal gevoelige objecten binnen 1000m <p>Relatief</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aantal gevoelige objecten binnen 500m gedeeld door de verwachte energieproductie. - Aantal gevoelige objecten binnen 1000m gedeeld door de verwachte energieproductie <p>Overig</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aanwezigheid van belangrijke andere geluidsbronnen
Landschap	<ul style="list-style-type: none"> - Aansluiting op landschappelijke structuur en karakteristiek - Effect op cultuurhistorische waarden - Visuele interferentie tussen windparken - Effect op herkomstwaarde - Effect op gebruikswaarde - Effect op toekomstwaarde - Effect op belevingswaarde
Ecologie	<p>Beschermde gebieden</p> <ul style="list-style-type: none"> - Effect op Natura 2000-gebieden - Effect op Natuurnetwerk Brabant <p>Beschermde soorten</p> <ul style="list-style-type: none"> - Effect op broedvogels - Effect op wintervogels - Effect op overige beschermde soorten
Energieopbrengst	<ul style="list-style-type: none"> - MWh aan de hand van het aantal windturbines
Bredere thema's	
Landbouw	<ul style="list-style-type: none"> - Meekoppelkansen landbouw
Economie	<ul style="list-style-type: none"> - Innovatie - Effect op recreatie
Natuur	<ul style="list-style-type: none"> - Meekoppelkansen versterking bestaande natuur
Klimaat	<ul style="list-style-type: none"> - Effect op/ kansen voor Groenblauwe mantel - Effect op watersysteem (waterbergingsgebieden)

* De criteria: effect op herkomstwaarde, gebruikswaarde, toekomstwaarde en belevingswaarde komen voort uit de 'Interim omgevingsverordening' Noord Brabant. De provincie wil de omgevingskwaliteit van Brabant bevorderen. Bij omgevingskwaliteit gaat het om de kwaliteit van een plek of gebied, die bepaald wordt door een goed samenspel tussen deze vier waarden. Bij bijvoorbeeld herkomstwaarde gaat het over verbondenheid, eigenheid en herkenbaarheid, cultuurhistorische verscheidenheid en leesbaarheid van de omgeving in tijd en ruimte.

Tabel 2 Milieuthema's zon-pv

Milieuthema's	Beoordelingscriteria per windparklocatie
Landschap	<ul style="list-style-type: none"> - Karakteristiek - Bestaande structuren en kenmerken - Cultuurhistorische waarden - Zichtbaarheid - Maat en schaal
Ecologie	Beschermde gebieden <ul style="list-style-type: none"> - Effect op Natura 2000-gebieden - Effect op Natuurnetwerk Brabant Beschermde soorten <ul style="list-style-type: none"> - Effecten op broedvogels - Effecten op wintervogels - Effect op overige beschermde soorten
Energieopbrengst	<ul style="list-style-type: none"> - MWh aan de hand van het aantal windturbines/pv panelen
Bredere thema's	
Landbouw	<ul style="list-style-type: none"> - Meekoppelkansen landbouw
Economie	<ul style="list-style-type: none"> - Innovaties - Effect op recreatie
Natuur	<ul style="list-style-type: none"> - Kansen nieuwe en bestaande natuur
Klimaat	<ul style="list-style-type: none"> - Effect op/kansen voor Groenblauwe mantel - Effect op watersysteem (waterbergingsgebieden)

Onderzoeksmethode

Waar mogelijk worden effecten kwantitatief onderzocht en beoordeeld. Dit geldt voor het thema leefomgeving. Voor de overige thema's geldt dat een kwalitatieve beoordeling wordt uitgevoerd aan de hand van de voorgestelde beoordelingscriteria uit bovenstaande tabel.

4.2. Voorkeursalternatief

Nadat een VKA afweging heeft plaatsgevonden wordt in fase 3 van het MER voor het voorkeursalternatief een gedetailleerde effectbeoordeling uitgevoerd. De exacte opzet van deze beoordeling is nog niet bekend. De opzet moet het in elk geval mogelijk maken om de energieopbrengst te kunnen berekenen teneinde te kunnen bepalen wat het doelbereik is van het VKA. In deze stap wordt tevens beoordeeld in hoeverre netinpassing binnen redelijke termijn mogelijk is. Voor het VKA wordt ingegaan op maatregelen om het doelbereik te vergroten en/of milieumaatregelen te verminderen of te voorkomen.

4.3. Leemten in kennis en informatie

In het MER wordt aandacht besteed aan de belangrijkste leemten in kennis en informatie die zich eventueel voordoen en die relevant zijn voor de beschrijving en beoordeling van milieueffecten.

4.4. Evaluatie

In het MER wordt aangeven welke milieuaspecten tijdens en na het realiseren van het voornemen gemonitord en geëvalueerd dienen te worden, zodat kan worden nagegaan wat de daadwerkelijke milieueffecten zijn die optreden. Op dit punt liggen verbanden met de RES en met de invoering van de Omgevingswet.

5. Participatie & Proces

5.1. Participatie in het traject

Als belangrijkste stakeholders in het participatietraject worden onderscheiden: Stuurgroep RES, Provincie Noord-Brabant, Provinciale Raad voor de Leefomgeving, gemeenten, belangenorganisaties en inwoners. Deze worden elke op verschillende momenten en op verschillende manieren betrokken, zoals weergegeven in onderstaand overzicht:

Figuur 6 Overzicht stakeholderparticipatie planMER traject

Vanuit de werkorganisatie voor de RES wordt invulling gegeven aan het participatietraject dat is gekoppeld aan de participatievormen en -momenten voor de RES. In die zin doorlopen planMER en RES dezelfde route.

Figuur 7 Planning RES op hoofdlijnen

5.2. Vervolgstappen

Inspraaknota NRD

Dit NRD wordt gedurende 4 weken voor éénieder ter inzage gelegd. Tevens wordt een onlinebijeenkomst georganiseerd. De ontvangen zienswijzen worden beantwoord. De eventuele aanpassingen die voortkomen uit de inspraak- en adviesreacties vormen, samen met deze concept NRD, de definitieve reikwijdte en het detailniveau van het planMER.

Nota van Uitgangspunten

De uitkomsten van het bouwstenenatelier worden uitgewerkt in een zogenaamde Nota van Uitgangspunten (NvU). Dit is een tussentijds document waarin wij beschrijven welke MER-alternatieven wij voorstaan en wat de definitieve wijze van beoordelen is. De NvU wordt gepresenteerd middels een digitale sessie.

PlanMER

Het planMER zal qua beoordelingskader en effectbeoordeling aansluiten bij deze NRD en eventuele aanpassingen uit de inspraaknota. Onderzoek naar de milieuthema's en bredere thema's (zoals beschreven in deze NRD) leiden tot een matrix waarin de effecten van de alternatieven worden beoordeeld.

Inspraaknota planMER

Het planMER wordt gedurende zes weken voor éénieder ter inzage gelegd en er wordt een (of meerdere) informatieavond(en) gehouden. De ontvangen zienswijzen worden beantwoord. Tijdens de terinzagelegging wordt tevens advies gevraagd aan de Commissie voor de m.e.r. Het planMER vormt één van de pijlers van de RES 1.0. Het VKA speelt een rol in de besluitvorming over de inhoud van de RES 1.0.